

Lakomec – Moliere

Basic Info

Téma

- Lakota lidí, kteří mají peníze radši než lidský život

Motivy

- Chamtivost, lakota, láska, touha po penězích, schovávání, svatba, sobectví

Časoprostor

- 1670 v Paříži – autorova současnost

Kompozice

- Chronologická – časová posloupnost (Nejstarší po nejnovější)
- 5 dějství
- Aristotelova myšlenka 3 jednot – čas (24 h) místa (jedno místo) děje (jednotný děj)

Literární druh

- Drama

Literární žánr

- Komédie

Vypravěč

- Er forma
- Dialogy monology

Postavy

Harpagon

- hlavní postava; lakomý vdovec, který se zajímá jen o své peníze; je velmi chamtivý a bezcitný, pro peníze je schopen obětovat absolutně všechno – jsou pro něj důležitější než jeho rodina; bohatne půjčováním peněz s vysokým úrokem (lichva); nenapravitelný sobec, jenž neuznává city druhých; chce výhodně provdat a oženit své děti; sám touží po mladé dívce Marianě

Kleant

- syn Harpagona; mladý muž dobrých společenských způsobů, velmi kultivovaný; zamilovaný do Mariany a chce si ji vzít

Eliška

- dcera Harpagona; je zamilovaná do Valéra; bojuje za své štěstí a nechce se provdat za muže, kterého jí vybral otec a kterého nemiluje; věří v pravou lásku

Mariana

- velmi krásná dívka, miluje Kleanta a nešťastně přihlíží Harpagonovu dvoření; skromná a plachá, působí velmi křehce; vede tichý život po boku své nemocné matky

Valér

- zamilovaný do Elišky, pracuje v domě Harpagona jako správce, aby byl Elišce nablízku; snaží se co nejvíce zalíbit Harpagonovi, proto se stává úlisným slídilem; pronásleduje své podřízené mnohdy ještě hůře než Harpagon, donáší na služebnictvo; chce se před svým pánem ukázat v co nejlepším světle

Anselm

- navenek bohatý, starý muž X ve skutečnosti štědrý a dobrosrdečný šlechtic – otec Mariany a Valéra; později se ukáže, že jeho pravé jméno je Tomas d'Alburci; svým vstupem do hry završí děj dobrým koncem

Frosina

- chytrá intrikářka, dohazovačka; jako jediná zná poměry v celé rodině

Štika (Čipera)

- sluha Kleanta, je si vědom Harpagonových vlastností

Jakub

- Harpagonův kuchař, kočí a sluha na všechno; podlý a pomstychtivý

Jazykové prostředky a Tropy

- Nespisovný jazyk, opakování slov, přímá řeč, spisovný jazyk – policisté a Mariana
- Dialogy, monology
- Archaismy, vulgarismy, citové zabarvení, sarkasmus, neutrální výrazy
- Ironie, nadsázka, metafora, anafora, přirovnání

Hlavní myšlenka

- být lakomý se nevyplácí, lakomý člověk se stále užívá hrůzou a nikdo ho nemá rád

Děj

Kleant je zamilovaný do Mariany a Eliška do Valéra. Oba sourozenci se to bojí říct otci, protože ani Mariana ani Valér nejsou bohatí. Pro jejich otce hrají totiž nejdůležitější roli peníze. Protože Kleant žádné peníze nemá, chce si je půjčit. Je šokován, když jde za půjčovatelem a zjistí, že to jeho otec, který je navíc půjčuje s přehnaným úrokem.

Harpagon se rozhodne, že se ožení. Za svoji ženu si zvolí mladičkou Marianu, která je Harpagonem zhnusená. Když přijde do jejich domu, setkává se s Kleantem. Oba jsou šokováni, protože se znají, Kleant se jí dvoří. Harpagon ji nemiluje, je to pouze jeho rozmar. Když se ptá svého syna na jeho názor na Marianu, Kleant zapře své city a velmi ji zkritizuje. Harpagon se přizná, že ji chtěl dát jemu za ženu, ale když se mu nelíbí, tak tedy ne. Kleant tedy řekne pravdu a svěří se otci, že ji miluje, ale před ním to tajil. Harpagon se na Kleanta rozzlobí a zarputile se rozhodne s Marianou oženit. (Jakub se je snaží uklidnit a každému řekne to, co chtějí slyšet), ale stejně nikdo z nich neustoupí.

Během toho Čipera ukradne Harpagonovi truhlici s mnoha penězi, které měl schované na zahradě. Nejdříve je vyslechnut Jakub, který z naštvanosti obviní Valéra. Harpagon nadává Valérovi za tento hřích, ale Valér si myslí, že je kárán za lásku k Elišce. Nakonec se Harpagon dozví pravdu o vztahu mezi Valérem a Eliškou. Harpagon je silně proti, ale Valér ho varuje, aby si dával pozor, jelikož neví, s kým mluví. Harpagon se rozhodne provdat Elišku za starého boháče Anselma. Kleant má teď v rukou Harpagonovy peníze a tím pádem i velkou zbraň. Řekne Harpagonovi, že mu dá ty peníze, pokud mu dovolí vzít si Marianu.

Valér prozradí, že není chudý, že je šlechtického původu, protože je synem hraběte Tomáše d'Alburciho, který zemřel. Když tohle vysloví, Mariana v něm pozná svého bratra. Nakonec Anselm, který přišel žádat o ruku Elišku, prozradí, že on je hrabě Tomáš d'Alburci a že se tehdy zachránil (všichni ztroskotali na moři). Harpagon tedy nic nenamítá proti svatbám svých potomků s dětmi bohatého hraběte a dostává od Kleanta své peníze. S podmínkou, že Anselm obě svatby zaplatí a s tím i čas komisaře.

Autor

Basic Info

- Francie
- Vlastním jménem Jean Baptiste Poquelin
- Dramatik 17 století a představil **klasicismu**
- **Klasicismus**
 - Antické vzory
 - Ludvík XIV
- Napsal 33 her
- Ve svých dílech se zabýval špatnými lidskými vlastnostmi a zesměšňoval tehdejší společnost
- Psal frašky a komedie
- Založil Skvělé divadlo, ale nemělo velký úspěch
- Inspiroval se komedií Dellarte

Kontext autorovy tvorby

- Závěrečné období autorova života
- Zdravý nemocný, Misanthrop, Don Juan Aneb Kamenná hostina – Komedie

Ostatní Autoři

Moliere

Jean de la Fontaine

- Bajky

Carlo Goldoni

- Sluha dvou pánů, Roztomilá žena, Poprask na laguně – Komedie